

PLÁN ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

na školní rok 2025/2026

Vypracovala: Mgr. Helena Vítková (koordinátor EV na 1. stupni ZŠ)

Obsah:

1. Úvod
2. Cíle environmentální výchova v ZŠ Suchá Loz
3. Environmentální výchova z hlediska vyučovacích předmětů na 1. stupni ZŠ
4. Program předpokládaných akcí na školní rok 2025/2026
5. Závěr

1. Úvod:

Environmentální výchovu lze definovat v nejširším slova smyslu jako veškeré výchovné a vzdělávací úsilí, jehož cílem je především zvyšovat spoluzodpovědnost lidí za současný i příští stav přírody a životního prostředí, rozvíjet tvořivost, citlivost a vstřícnost lidí k řešení problémů péče o přírodu, utvářet ekologicky příznivé hodnotové orientace, které kladou důraz na dobrovolnou střídmost, na nekonzumní, duchovní kvality lidského života, hledat příčiny ekologické krize a cesty k jejímu řešení.

Vzhledem ke změně životního stylu je nutné, aby rodiče a pedagogové aktivně usilovali o vyvážení venkovních a vnitřních aktivit, dohlíželi, aby čas strávený pasivními nebo aktivními činnostmi před obrazovkou nebyl nepřiměřeně dlouhý. Ekopsychologové upozorňují na skutečnost, že nedostatek drobných kontaktů s přírodou je příčinou větších či menších psychosociálních problémů, od neuróz až po závažné poruchy osobnosti. Problém je, že si žáci potřebu pobytu a pohybu venku neuvědomují. Lidé se dříve pohybovali v přírodě přirozeně, proto nebylo potřeba, aby se u člověka vytvořila signální soustava, která by upozorňovala na potřebu pobytu člověka v přírodě, a proto je pro potřeby environmentální výchovy kladen velký důraz na prostředí, ve kterém se žáci pohybují. Vhodné prostředí rozvíjí osobnostní charakteristiky potřebné pro budoucí proenvironmentální chování, ale také poskytuje základ přirozenému a komplexnímu rozvoji žáka. Environmentální výchova zahrnuje činnosti a aktivity probíhající ve školách a školských zařízeních, v rámci volnočasových aktivit i v rámci neorganizovaného volného času jednotlivců zaměřené na oblast životního prostředí. Klade prioritní důraz na nejrůznější aspekty životního prostředí, na poznávání životního prostředí, na uvědomování si nezbytnosti zachovávání podmínek života, na poznávání vztahu člověka a životního prostředí apod.

2. Cíle environmentální výchovy v ZŠ Suchá Loz:

- vést žáky k nabytí vědomostí, schopností a připravenosti ekologicky myslet a jednat
- vést žáky k úctě k přírodě, empatické vnímavosti, citlivosti, jemnosti, vkusu a taktu;
- rozvíjet znalosti o přírodě;
- vychovávat žáky k ochraně zdraví, prostředí, majetku, přírodních a kulturních hodnot Země
- uvědomovat si vzácnost a jedinečnost veškerého (nejen lidského) života;
- vcít'ovat se do potřeb živočichů a rostlin a učit se o ně vhodně pečovat;
- uvědomovat si jednoduché souvislosti mezi organismy a jejich prostředím;
- podřizovat vlastní aktivity počasí, ročnímu období a dalším vlivům přírody;
- prožívat z pobytu ve venkovním prostředí radost;
- seznamovat žáky se stavem přírody kolem naší obce;
- vychovávat žáky ke zdravému životnímu stylu;
- organizovat praktické činnosti (např. třídění odpadu, péče o zeleň ve škole);
- propojení environmentální výchovy s minimálním preventivním plánem a dalšími vzdělávacími oblastmi
- rozvíjet spolupráci školy a dalších organizací působících v oblasti environmentální výchovy

3. Environmentální výchova z hlediska vyučovacích předmětů na 1. st. ZŠ:

Na realizaci environmentální výchovy se podílejí téměř všechny vzdělávací oblasti. Na prvním místě jsou to oblasti Člověk a jeho svět, a Člověk a příroda, které nejvíce přibližují vztah mezi člověkem, lidskou činností a životním prostředím. Oblast Člověk a společnost k tomu připojuje technickoekonomické a sociální jevy, další oblasti upozorňují na souvislosti vlivu kvality prostředí na naše zdraví, či formují naše estetické vnímání. Získávání, porovnávání informací a využívání výpočetní techniky je zase obsaženo ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. V neposlední řadě oblast Člověk a svět práce může v teoretické části ukázat pohled na význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí, ale hlavně může být tato oblast uskutečňována prostřednictvím konkrétní aktivity ve prospěch životního prostředí.

Učební předměty z hlediska environmentální výchovy lze rozdělit podle možnosti výchovně působit na žáky:

1. předměty, jakož je prvouka, přírodověda a vlastivěda, které poskytují základní soustavu poznatků podle charakteru jejich učební náplně a do kterých je možné environmentální výchovu zařazovat.
2. výchovné předměty (praktické činnosti, výtvarná výchova), pomocí kterých rozvíjíme mravní názory, postoje a vlastnosti.
3. předměty ostatní (matematika, informatika, český jazyk, cizí jazyk, hudební výchova a tělesná výchova), ve kterých má environmentální výchova příležitostný charakter, využívá okamžitých situací a příkladů, kterými vhodně motivuje žáky.

Výchova by měla zasahovat do obsahu i prostředků vyučování jednotlivých předmětů přirozeně a nenásilně v souladu s jejich posláním.

4. Program předpokládaných akcí na školní rok 2025/2026:

▪ PODZIM (září, říjen, listopad)

- ▲ 15.9.-19.9. „Pěšky do školy“
- ▲ 18.9. „Uklidme Česko“
- ▲ 22.9. Den bez aut
- ▲ 22.9. Podzimní rovnodennost
- ▲ 27.9. Světový den turistiky
- ▲ 10.10. Projekt „72 hodin“
- ▲ 20.10. Den stromů
- ▲ 21.10. Den původních odrůd jablek (Světový den jablek)
- ▲ 16.11. Den bez cigaret

- ☐ tematické vycházky do přírody v okolí školy, pozorování změn v přírodě, zjišťování jejich příčin;
- ☐ vycházka do okolí vesnice a poznávání krajiny (27.9. – Světový den turistiky);
- ☐ výuka v přírodě - poznávání stromů, listů a jiných přírodnin;
- ☐ výstava podzimních plodů a přírodnin a výrobků z nich;
- ☐ výstavka různých druhů dýně, vydlabávání dýně;
- ☐ akce školy: „Suchá Loz plná strašidel“ (vyzdobení okolí školy vydlabanou dýní, plnění úkolů při večerní procházce obcí, soutěž o nejstrašidelnější dýni);
- ☐ akce zaměřené na úklid kolem školy, na zahradě školy, úklid prostor v obci a kolem obce, úklid na zahradě školy - „**Projekt 72 hodin**“; akce „**Uklidme Česko**“;
- ☐ péče o školní zahrádku;
- ☐ péče o prostředí v okolí školy;
- ☐ péče o květinovou výzdobu ve třídách i na chodbách školy;
- ☐ třídění odpadků ve třídě, ve škole (papír, plast, směsný odpad);
- ☐ „Pěšky do školy“ - podpora dopravování do školy pěšky, na kole, koloběžce, bez aut, dopravní výchova, bezpečnost při cestě do školy a ze školy, ...;
- ☐ zahájení „Olympijského víceboje“, projekt „Sokolhraní“;
- ☐ beseda s odborníky (včelaři, myslivci, celníky, hasiči, ...);

- ☐ Den bez aut – podpora životního prostředí, omezení automobilové dopravy;
- ☐ výstavka různých odrůd jablek, ochutnávka, výrobky z jablek (21.10. Světový den jablek);
- ☐ zapojení do soutěží vyhlášených organizací Líska;
- ☐ zdravé stravování, zdravá výživa (projekty Ovoce do škol, Mléko do škol);
- ☐ návštěva výstav, besed, filmových představení v oblasti ekologické výchovy;
- ☐ návštěva hvězdárny
- ☐ badatelský kroužek ve škole – Veselá věda

▪ **ZIMA (prosinec, leden, únor)**

▲ 11.12. Mezinárodní den hor

▲ 21.12. Zimní slunovrat

- ☐ vycházka do zimní přírody s pozorováním změn;
- ☐ 11.12. Mezinárodní den hor (vyhledávání pohoří a hor na mapě České republiky, zakreslování v mapě, vyhledávání nejvyšších vrcholů pohoří); pohoří Bílé Karpaty;
- ☐ zimní hry a radovánky v přírodě a okolí školy (bobování, stavění sněhuláka);
- ☐ vánoční dílničky - vyrábění vánočních ozdůbek z přírodnin;
- ☐ seznámení se s lidovými zvyky a tradicemi v předvánočním čase;
- ☐ vánoční výzdoba školy;
- ☐ výroba krmítka pro ptáčky, krmení ptáků a jejich pozorování;
- ☐ masopustní občůzka obcí (poznávání naší obce a lidové tradice);
- ☐ zapojení do soutěží vyhlášených organizací Líska;
- ☐ návštěva výstav, besed, filmových představení v oblasti ekologické výchovy
- ☐ badatelský kroužek ve škole – Veselá věda

▪ **JARO (březen, duben, květen)**

▲ 20.3. 2026 Jarní rovnodennost

▲ 21.3. Mezinárodní den lesů

▲ 22.3. Světový den vody

▲ 7.4. Světový den zdraví

▲ 22.4. Den Země

▲ 3.5. Den Slunce

▲ 9.5. Férová snídaneč

▲ 20.5. Světový den včel – Včelím rokem společným krokem

- ☐ vítání jara, vynášení Moreny;
- ☐ jarní úklid v okolí školy;
- ☐ péče o zahrádku školy (sázení a setí na záhonek, výroba cedulek k poznávání rostlin a jejich umístění);
- ☐ velikonoční tvoření (využití přírodnin, setí obilí, výroba košíčků z klacíků);
- ☐ návštěva obory pana Kunovského (pozorování a pojmenovávání zvířat, poznávání rostlin, poznávání okolí naší obce);
- ☐ beseda s místním včelařem;
- ☐ „Den vody“ (zjišťování zajímavostí o vodě, procházka k sucholožskému rybníku nebo k přehradě, vyčištění okolí rybníka od odpadků); projektový den ve škole;
- ☐ „Den Země“ (zjišťování zajímavostí o naší Zemi, úklid školy, školní zahrady); Den Země na Masarykově náměstí v Uherském Brodě, návštěva hvězdárny v Uherském Brodě;
- ☐ Den Slunce 3.5.2025 (zjišťování zajímavostí o Slunci, příp. návštěva hvězdárny v Uherském Brodě;
- ☐ 9.5. „Férová snídaneč“ na dvorku školy;
- ☐ akce školy: „Čarodějnice“ (plnění úkolů s využitím přírodnin);
- ☐ beseda s odborníky;
- ☐ zapojení do soutěží vyhlášených organizací Líska;
- ☐ návštěva výstav, besed, filmových představení v oblasti ekologické výchovy;
- ☐ návštěva hvězdárny
- ☐ badatelský kroužek ve škole – Veselá věda

▪ LÉTO (červen)

▲ 1.6. Den dětí

▲ 3.6. Světový den jízdního kola

▲ 5.6. Světový den životního prostředí

- ☐ péče o zahrádku školy, pozorování změn;
- ☐ vycházka do okolní přírody (př. procházka na mysliveckou chatu s programem v lese);
- ☐ sportovní dopoledne na hřišti - atletické závody žáků ZŠ;
- ☐ třídění odpadu, sběr starého papíru a elektrospotřebičů;

- ☐ úklid okolí školy;
- ☐ ukončení „Olympijského víceboje“;
- ☐ zapojení do soutěží vyhlášených organizací Líška;
- ☐ návštěva výstav, besed, filmových představení v oblasti ekologické výchovy;
- ☐ návštěva hvězdárny
- ☐ badatelský kroužek ve škole – Veselá věda

5. Závěr:

Tímto plánem se snažíme o kvalitní zařazení environmentální výchovy do výuky žáků na naší škole i do celého života školy. Cílem je posun od teoretické výuky environmentální výchovy ve škole ke skutečným činnostem zaměřeným na ochranu a zlepšení životního prostředí ve škole a jejím okolí.

Při plnění plánu budeme podporovat vlastní tvůrčí proces mezi žáky, snažit se, aby žáci sami mezi sebou řešili problémy, přičemž si budou rozvíjet také představivost, spolupracovat a komunikovat.

Plnění plánu environmentální výchovy předpokládá spolupráci a podporu všech pedagogických pracovníků školy a institucí, zajišťujících vzdělávání v oblasti ekologie a ochrany životního prostředí a také s lidmi, kteří se touto problematikou úzce zabývají.